

Àgora I. 6 de maig de 2021

Informe de la sessió

Índex

1. Introducció al document.....	1
2. Resultats.....	1
2.1 Metodologia del procés.....	1
2.2 Eixos.....	2
2.3 Visió	2
3. Conclusions	6

1. Introducció al document

La primera sessió de l'Àgora de Govern Obert es realitza el dijous 6 de maig, de 15:30 a 17:00 hores, a través de la plataforma Zoom i, per tant, en format virtual. Els principals objectius de la sessió són:

- Constitució de l'Àgora de Govern Obert
- Presentació del procés de cocreació del Pla d'Acció OGP
- Presentar el portal participa.catalunya.cat

A la primera sessió de l'Àgora hi participen un total de 60 persones, de les quals el 47% dones i el 53% homes; mentre el 55% representen administracions públiques, el 42% entitats de la societat civil i empresarials, i el 3% altres col·lectius o no especificat.

El present document té com a objectiu sistematitzar els resultats i aportacions recollides durant l'Àgora per tal que puguin tenir incidència sobre el procés i sobre el Pla d'Acció OGP. Per aquest motiu, les aportacions es classifiquen en tres apartats: metodologia del procés, eixos i visió. És, per tant, un document complementari a l'acta de la sessió.

2. Resultats

A continuació, es sintetitzen les aportacions recollides a l'Àgora I de forma sistematitzada i ordenada en tres blocs: aportacions envers la metodologia del procés, aportacions envers els eixos, i finalment aportacions envers la visió del futur Pla d'Acció OGP.

2.1 Metodologia del procés

Es recullen sis aportacions vinculades a la metodologia del procés d'elaboració del nou Pla d'Acció OGP, les quals es resumeixen a continuació:

- Cal buscar la que les sessions i espais del procés participatiu representin la diversitat present a la societat catalana, no només a nivell de gènere.

- Per aconseguir la diversitat, cal una difusió ampla del procés, especialment dels espais de participació al participa.gencat.cat, per tal d'arribar a més persones de la ciutadania i que participin. Es proposen canals com anuncis, cartells, informació a centres cívics i a biblioteques.
- Existeixen dificultats per seguir el procés en cas que no es tingui coneixement previ de dades i altres temàtiques concretes vinculades a govern obert. En aquest sentit, es considera que si es vol arribar a persones i entitats de la societat civil, cal buscar maneres per fer que els espais siguin accessibles.
- Cal tenir en compte la perspectiva de la Catalunya rural i la visió territorial, de manera que la representació de les diferents sessions no es concentri en grans ciutats, sinó que també hi hagi la visió de municipis petits.
- En relació a aspectes metodològics del procés, cal considerar que la realització a través de mitjans virtuals deixa al marge a determinats perfils de persones (per exemple, persones grans).

2.2 Eixos

Es recullen tres aportacions envers els eixos de debat a definir per tal de generar els grups de treball que concretaran els compromisos del Pla d'Acció OGP. Es demana que les persones que els realitzen els incorporin al procés de debat i participació ciutadana sobre els eixos obert a la plataforma participa.gencat.cat, però també es resumeixen a continuació:

- És imprescindible l'equitat de gènere per tenir una societat democràtica, motiu pel qual cal que estigui tant en la visió com en els eixos. L'eix transversal de gènere hauria de basar-se en buscar l'equitat de gènere i els drets de les dones, parlant de perspectiva de gènere com a eina per aconseguir-ho.
- Es posa de relleu la gran diversitat territorial existent al país, emfatitzant la diferent mida dels municipis, molts dels quals (50%) no arriben a 1.000 habitants. Es considera necessari un eix de treball que busqui pal·liar la desigualtat existent a nivell dels diversos municipis.
- Possibilitat que hi hagi una línia d'actuació que reforci la necessitat de dotació de recursos, inclús discriminació positiva, envers municipis petits, en el marc de govern obert.

2.3 Visió

La major part de les aportacions recollides versen en relació a la visió que ha de guiar el nou Pla d'Acció OGP, donat que la dinàmica participativa de la sessió es centra en aquesta temàtica. A continuació, es presenten les aportacions realitzades de forma ordenada i sistematitzada en el marc de es 4 categories de debat de la dinàmica: dades obertes, participació, integritat i ètica pública i informació pública. Les diferents aportacions s'han redactat en format de visió per facilitar la redacció d'aquest capítol al Pla d'Acció OGP.

a. Com t'imagines que sigui Catalunya, l'any 2023, en relació a dades obertes:

- Existeix una cultura i un ús generalitzat de les dades a les administracions públiques, entre la ciutadania i en el marc de les empreses i sector privat.
- Les dades són considerades propietat de la ciutadania, de manera que per defecte totes les dades (excepte les que per normativa no es poden obrir) són obertes i públiques.
- Existeix coordinació interadministrativa i estàndards per la planificació, recollida i publicació de dades, així com mecanismes d'agregació – elements que permeten i faciliten l'accés i la comparativa de dades. De fet, es disposa de repositoris de dades obertes (o d'un únic repositori a nivell de Catalunya) basats en un model estandarditzat, els quals inclouen dades obertes de qualitat, actualitzades, desglossades, fàcilment accessibles i comparables. Aquest sistema fomenta la interoperabilitat entre administracions públiques, així com l'accés i ús de les dades per part d'agents privats i de la ciutadania en general.
- Existeixen eines a l'abast de totes les administracions públiques que faciliten la publicació i actualització de dades obertes. En aquest sentit, els processos de les administracions públiques es dissenyen de manera que l'obertura o la publicació de les dades sigui un pas molt senzill o fins i tot automatitzat, exceptuant els casos on les dades no poden ser públiques, generant dades en temps real.
- Les dades obertes disponibles són àmplies i actualitzades: es defineixen indicadors clau o quadres de comandament per cada pla o mesura a executar per part de les polítiques públiques, els quals s'actualitzen al llarg de la seva execució, generant dades obertes en temps real, permetent el seu seguiment per part de la ciutadania i la millora continua. També es disposa de dades obertes de tots els estudis i enquestes que realitza o contracta qualsevol entitat pública, així com temàtics de dades obertes que aborden tot el territori.
- Les dades obertes són compartides, properes i estan a l'abast de tothom, tant dins com fora de l'administració pública. Dins de les administracions públiques, les dades es comparteixen en el marc de tota l'estructura, incloent càrrecs polítics i personal tècnic. En el marc de la ciutadania, no només es publiquen dades, sinó que també s'elaboren mapes i infografies per facilitar-ne l'ús i comprensió de la ciutadania; es posen a disposició eines interactives, senzilles i intuïtives d'accés a les dades obertes; i es generen mecanismes per evitar que la bretxa digital impedeixi l'accés.
- La ciutadania està sensibilitzada i formada en les potencialitats i l'ús de les dades obertes.
- Les dades s'utilitzen i ajuden a la presa de decisions i a la resolució de problemes per part de les administracions públiques, la societat civil i les empreses del país. En el marc de les administracions públiques, les dades obertes possibiliten la generació de polítiques efectives, la personalització de les polítiques públiques, l'anàlisi dels seus impactes i l'ajust d'estratègies per tal d'assolir els reptes definits. Les dades obertes permeten també una major avaluació i fiscalització, inclús per part de persones externes, de l'acció de les administracions públiques, així com una millora en les capacitats de la ciutadania per exercir la participació pública i política. En el marc de les empreses, es promou la innovació basada en les dades, element que permet la creació de noves start ups.

- Es disposa de dades segmentades per gènere i sexe en tots els àmbits, element que permet conèixer l'impacte diferenciat de les polítiques públiques segons el gènere de les persones beneficiàries; i també de dades obertes segmentades a nivell d'unitats territorials petites, per exemple districtes o barris.
- Existeix una governança de les dades, element que facilita el procés d'obertura.

b. Com t'imagines que sigui Catalunya, l'any 2023, en relació a participació:

- Totes les persones que habiten el territori català tenen el dret a participar (i a no participar), independentment de la seva situació administrativa, edat, etc. Existeix una cultura de participació en tots els àmbits i entre persones de totes les edats, tant en el marc de les administracions públiques com fora d'aquest, fet que garanteix una participació rica i plural. La participació s'exerceix de manera informada i crítica, donat que existeixen dades obertes, accessibles i usables a disposició de la ciutadania per tal de facilitar la seva participació en diferents processos públics.
- Les administracions públiques tenen un rol reconegut i proactiu en matèria de participació, fet que permet que siguin més permeables a les necessitats de tota la ciutadania. Addicionalment, existeix un departament de participació a totes les administracions públiques catalanes.
- La participació ciutadana està integrada en les decisions públiques (no només en processos puntuals), i es consulta també en el marc dels temes més estratègics. De fet, els temes i polítiques clau que cal debatre de forma participativa són definits de forma conjunta amb la ciutadania, i les administracions públiques incorporen iniciatives ciutadanes a l'agenda pública i política.
- Les polítiques públiques són cocreades entre la societat civil i el govern, incloent la participació de tots els actors rellevants des del disseny i durant tot el seu cicle. Els processos participatius es realitzen amb el temps suficients, amb la coordinació necessària entre les diferents unitats administratives involucrades, i garantint la traçabilitat de la participació ciutadana, la rendició de comptes i el seguiment i resposta per part de les administracions públiques. Incorporen i són dissenyats des d'una mirada intercultural, diversa, antiracista, inclusiva i d'equitat de gènere. En aquest sentit, s'inclouen canals i procediments per fomentar la participació de persones i col·lectius vulnerabilitzats, de persones grans i la presència paritària de dones. També es fomenta la participació des de les institucions educatives. Els processos participatius han passat de fomentar la participació de quantitat a la participació de qualitat.
- Els processos participatius garanteixen la incidència de les propostes ciutadanes, també en el marc de les decisions finals. De fet, les grans decisions es realitzen amb participació de la ciutadania i dels agents del sector, i la participació en el marc de les polítiques públiques genera una incidència directa envers la vida social.
- El món local és partícip en la confecció de tota la legislació que afecta el territori i a les seves competències.

- Existeixen infraestructures i eines digitals disponibles per part de qualsevol institució de tot el territori (portals de participació, eines de votació electrònica, etc.) que fomenten la participació arreu de Catalunya i permeten que la Generalitat de Catalunya estigui connectada amb el territori. La ciutadania coneix i sap utilitzar les eines digitals de participació en línia, i s'ha aconseguit abordar la bretxa digital.
- L'existència de participació real i amb incidència motiva a la ciutadana a participar, augmenta la confiança ciutadana en les administracions i disminueix la por per part de les administracions a la participació ciutadana. De fet, la participació ciutadana és vista com una manera de fer més legítimes les polítiques públiques

c. Com t'imagines que sigui Catalunya, l'any 2023, en relació a integritat i ètica pública:

- La cultura de l'ètica i la integritat públiques està totalment integrada a les administracions públiques, fet que ha suposat la fi de la corrupció i la plena confiança de la ciutadania envers les institucions. Aquesta cultura de l'ètica garanteix el compliment de compromisos, el comportament ètic de les persones servidores públiques (tant electes com funcionàries), la denuncia i abordatge dels casos de corrupció, el rebuig d'aquests per part de la institució i les persones treballadores, així com la penalització de la manca d'ètica pública per part de les persones electores.
- Existeix un sistema d'integritat comú a les administracions, i a totes les administracions públiques s'originen eines i dinàmiques útils i eficaces de prevenció i acció envers la corrupció per assegurar la integritat i la ètica públiques: formacions, plans i sistemes d'integritat, creació d'una bústia ètica, establiment d'espais de reflexió, entrega de criteris, plans de protecció per persones alertadores d'irregularitats, controls a través de les tecnologies, ús del blockchain, espais informatius i pel retiment de comptes, entre d'altres.
- Existeixen mecanismes de control ciutadà dels nivells d'ètica pública a partir d'eines d'explotació en temps real d'indicadors de les administracions públiques.
- La ciutadania és coneixedora i usa tots els recursos i eines que té a l'abast en matèria d'ètica pública (bústia ètica, informació, espais de participació i reflexió). Perfomentar-ho, es promouen espais de reflexió ètica a les escoles.

d. Com t'imagines que sigui Catalunya, l'any 2023, en relació a informació pública:

- Es garanteix el dret d'accés a la informació pública, a través d'informació pública de fàcil accés i comprensible per part de la ciutadania.
- Les administracions públiques són proactives envers la publicació d'informació pública i transparència, a través de la detecció de necessitats i no només en base a la resposta de requeriments, fomentant el retiment de comptes. En aquest sentit, les polítiques públiques estratègiques s'inicien amb espais públics d'informació, diagnòsi i disseny. En els casos de peticions d'informació, les administracions públiques responen amb celeritat, eficiència, publicitat i absència d'obstrucció;

mentre en els casos de no facilitació, existeix motivació. Addicionalment, existeixen processos que permeten l'automatització de la transparència des de la pròpia gestió administrativa. Existeixen, doncs, tant compromisos com resultats elevats de publicitat activa a les administracions públiques.

- La ciutadania coneix el seu dret a la informació pública, així com les obligacions de transparències de les administracions públiques, elements que fomenten una ciutadania exigent i ben informada.
- Existeix un sistema de classificació de la informació pública pensat i creat conjuntament amb la societat civil, fent fàcil i àgil el seu accés.
- Es disposa d'eines i processos que garanteixen l'accés a la informació pública, entre els quals destaquen un portal comú de transparència comprensible i amb temps d'actualització real; dades i eines accessibles, per exemple a través de documents de lectura fàcil de tota la informació pública generada; canals d'informació pública que permeten una informació bidireccional, incorporant espais per opinar i influir; sistemes de petició d'informació pública àgils; o un inventari de totes les dades existents al sector públic.
- Existeixen estratègies basades en la interoperabilitat.
- Existeixen mecanismes pel seguiment del compliment de l'obligació d'entrega d'informació pública per part de les diverses administracions públiques, destacant un organisme independent amb competències per fer complir aquestes obligacions.
- Els ajuntaments de municipis petits disposen de suport supramunicipal per poder oferir informació pública de qualitat i actualitzada, a través de recursos tecnològics, formació i persones treballadores o funcionàries d'entitats supramunicipals.

e. Elements generals o transversals a la visió:

- El Govern Obert ha implicat un canvi cultural, especialment en el marc de l'administració pública, el qual ha permès millorar totes les polítiques públiques.
- Els ajuntaments de municipis petits compten amb suport pel compliment de tasques i requisits envers govern obert, fomentant l'equilibri a nivell territorial.
- S'ha generat un ecosistema de treball per fomentar el govern obert, entès com una xarxa que funciona amb estructures obertes, compartides i plurals (a nivell de territori, gènere, capes socials, etc.), de manera que no hi ha una entitat que tira de la resta, sinó que els diferents agents i persones s'articulen i generen espais de trobada o nodes per avançar de forma conjunta i coordinada.
- S'estableix una perspectiva de gènere, intercultural i de la diversitat en tots els processos que es realitzen en el marc del govern obert.

3. Conclusions

En el marc de la dinàmica participativa i el debat durant la primera Àgora, es recullen més de 200 aportacions envers el Pla d'Acció OGP, tant envers la metodologia per la seva elaboració, com especialment envers el seu contingut.

Es recullen múltiples aportacions per la redacció de la visió del Pla d'Acció OGP en el marc de les quatre categories de debat proposades (dades obertes, participació, integritat i ètica públiques i informació pública), fet que permet elaborar una primera proposta de contingut de la visió. No obstant, algunes de les aportacions es repeteixen en el marc de les diverses categories de debat (especialment entre les categories de dades obertes i informació pública), fet que pot requerir delimitar o definir què inclou cada un d'ells, o bé treballar elements transversals.

Recalcar, finalment, l'alt nivell de concordança entre les diferents aportacions realitzades a la sessió, element que es visualitza en la poca existència d'opinions contràries entre les aportacions recollides. El principal debat que es visualitza i que caldrà abordar en el marc dels grups de treball té a veure amb com de vinculant ha de ser la participació ciutadana.